

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten 1 scorepunt afgetrokken tot een maximum van 2 scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord:

- PaperTrail loopt over de goederen geen prijsrisico.
- PaperTrail is geen eigenaar meer van deze goederen.

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.

2 maximumscore 3

• omzet $(320 + 190) \times 375 =$	191.250	1
• inkoopwaarde omzet $160 \times 275 + 160 \times 265 + 190 \times 303 =$	-/- 143.970	1
• inkoopkosten $24.625 \times 0,12 =$	-/- <u>2.955</u>	
resultaat	€ 44.325	1

3 maximumscore 2

De inkoopkosten van de ingekochte hoeveelheden in maart hebben niet geheel betrekking op de verkochte goederen in maart.

Opgave 2

4 maximumscore 2

- De waardedaling leidt tot een daling van het resultaat (uit gewone bedrijfsuitoefening) en hierdoor tot een afname van het eigen vermogen 1
- terwijl het vreemd vermogen gelijk blijft 1

5 maximumscore 2

- opbrengst verhuur: $1.820.000 + 1.640.000 = 3.460.000$ 1
- $3.460.000 - 1.780.000 - 3.900.000 = -/- € 2.220.000$ 1

Vraag	Antwoord	Scores
6	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • kantoorpanden $31.000.000 \times 0,71 =$ 22.010.000 31.000.000 $\times 0,29 \times 0,50 =$ 4.495.000 winkelpanden $27.000.000 \times 0,76 =$ 20.520.000 27.000.000 $\times 0,24 \times 0,50 =$ 3.240.000 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • bijkomende kosten -/- <u>265.000</u> <li style="padding-left: 100px;">50.000.000 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • boekwaarde per 31 december 2014 (31.000.000 + 27.000.000) = -/- <u>58.000.000</u> resultaat € 8.000.000 negatief 	1
7	maximumscore 2	
	Geleend geld kost 3% interest, maar wordt geïnvesteerd in activiteiten die meer opleveren dan de kosten van het geleende bedrag.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.</i>	
8	maximumscore 3	
	• 650.000 + 50.000.000	1
	• – 8.630.000 – 25.000.000	1
	• – 15.000.000 = € 2.020.000	1
9	maximumscore 2	
	• 16.010.000 – 1.760.000	1
	• – 8.000.000 = € 6.250.000	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

	31-12-2014	Veranderingen + of - (getallen x € 1.000) of geen verandering	01-01-2015
Debet			
Kantoorruimte	31.000	– 31.000	(0)
Winkelruimte	27.000	– 27.000	(0)
Overige vaste activa hoofdkantoor	2.700	geen verandering	2.700
Projecten in ontwikkeling	4.950	+ 15.000	19.950
Liquide middelen	<u>650</u>	zie vraag 8	<u>2.020</u>
	66.300		24.670
Credit			
Aandelenvermogen	5.500	geen verandering	5.500
Reserves	16.010	zie vraag 9	6.250
Voorzieningen	3.140	geen verandering	3.140
3% Obligatielening	34.780	– 25.000	9.780
Kort vreemd vermogen	8.630	– 8.630	(0)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-/- 1.760</u>	+ 1.760 (afgeboekt van Reserves)	<u>(0)</u>
	66.300		24.670

De juiste bedragen bij:

- kantoorruimte + winkelruimte + overige vaste activa hoofdkantoor 1
- projecten in ontwikkeling + liquide middelen + aandelenvermogen + reserves 1
- voorzieningen + 3% obligatielening + kort vreemd vermogen + resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening + balanstotaal 1

11 maximumscore 2

- $\frac{5.500 + 6.250}{3.140 + 9.780} = 0,91$ 1
- Ja, de solvabiliteit voldoet (0,91 > 0,5) 1

Opgave 3

12 maximumscore 2

$$5.300 - 1.500 + 1.700 = € 5.500$$

Opmerkingen

Wanneer de + en – tekens zijn omgedraaid, worden geen scorepunten toegekend.

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

13 maximumscore 2

$$\frac{9}{12} \times 30.000 \times 0,06 + \frac{3}{12} \times 24.000 \times 0,06 = € 1.710$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

14 maximumscore 2

$$60.000 + 8.000 - 2.500 = € 65.500$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

15 maximumscore 2

$$900 - 7.250 - 5.400 + 12.400 = € 650$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

16 maximumscore 2

- Te betalen interest = $\frac{3 \times 24.000 \times 0,06}{12} = 360$ 1

- debetzijde – creditzijde = $85.550 - 37.160 = 48.390$ 1

of

- Sponsorontvangsten/baten = $24.900 - 14.900 - 5.400 = 4.600$

- Saldo baten en lasten = $15.400 + 4.600 - 16.110 = 3.890$ (positief) 1

- Eigen vermogen = $44.500 + 3.890 = 48.390$ 1

Opgave 4

17 maximumscore 2

Een negatieve invloed, want de normale productie/afzet is vereist om alle constante kosten te dekken.

18 maximumscore 4

- afschrijvingskosten = $\frac{300.000 - 20.000}{7} = 40.000$
- onderhoudskosten = $4 \times 4.000 = 16.000$
- overige kosten 10.000
- totale constante fabricagekosten 66.000
- constante fabricagekosten per zitkussen = $\frac{66.000}{33.000} = 2,00$ 1
- grondstofkosten = $0,500 \times 8,50 = 4,25$
- loonkosten = $\frac{15}{60} \times 72 = \underline{18,00}$
- standaard fabricagekostprijs 24,25 1
- verkoopkosten 12,00
- standaard commerciële kostprijs 36,25 1
- winstmarge $\frac{20}{80} \times 36,25 = \underline{9,06}$
- verkoopprijs $\frac{100}{80} \times 36,25 = 45,31$ 1

19 maximumscore 2

$30.000 \times (46 - 36,25) = \text{€ } 292.500$ voordelig

Opmerkingen

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Als "voordelig" niet is vermeld, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Opgave 5

20 maximumscore 2

voorbeelden van een juist antwoord:

- Door uit te gaan van de minst gunstige marktsituatie, kan het resultaat alleen nog maar meevallen.
- Daarmee voorkomt HABU een te optimistische calculatie en neemt HABU geen verkeerde beslissingen.

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 2</p> <p>$2.500 \times 0,30 + 2500 \times 0,02 \times 2 = 850$ broodjes.</p> <p><i>Opmerking</i> Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.</p>	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>Deze kosten zijn onafhankelijk van de omzet.</p> <p><i>Opmerking</i> Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.</p>	
23	<p>maximumscore 3</p> <p>$100\% - 30\%$ (inkoopwaarde omzet) – 10% (afdracht) – 8% (4 kraampjes x 2 personeelsleden x 1% loon) = 52%</p> <p><i>Opmerking</i> Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.</p>	
24	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • $BEO = \frac{3.600}{0,52} = 6.923,08$ 1 • verwachte omzet = 850×3 euro x 3 wedstrijden = 7.650 <p>De verwachte omzet is $\frac{7.650}{6.923,08} = 1,1$ maal de break-evenomzet 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • HABU zal besluiten niet in te gaan op het aanbod, omdat de verwachte omzet minder dan anderhalf keer de break-evenomzet is 1 	

Opgave 6

- 25 **maximumscore 1**
 $0,50 \times 3.000.000 = 1.500.000$
- 26 **maximumscore 2**
 $225.000 - (0,10 \times 16.000.000 - 1.500.000) = € 125.000$

Opmerking
Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 3

• beschikbaar cashdividend gewone aandelen: 100 x 0,05 x 25 =	125,00	1
• dividendbelasting: 0,15 x (100 x 0,10 x 25) =	<u>37,50</u>	
uitkering cashdividend	€ 87,50	2

Opmerkingen

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Als het dividend niet wordt berekend op basis van de nominale waarde van het geplaatste aandelenvermogen, dit nogmaals fout rekenen (overeenkomstig regel 6 van het correctievoorschrift).

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 26 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

management & organisatie vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo

Bij het centraal examen management & organisatie vwo:

Op **pagina 6, vraag 9**, en op **pagina 7, vraag %\$ en %%** moeten de volgende antwoorden **ook** worden goedgekeurd. De cursieve gedeelten met lichtgrijze achtergrond bij vraag 9, 10 en 11 zijn de aangepaste onderdelen.

9 maximumscore 2
€ 16.010.000

10 maximumscore 3

	31-12-2014	Veranderingen + of - (getallen x € 1.000) of geen verandering	01-01-2015
Debet			
Kantoorruimte	31.000	- 31.000	(0)
Winkelruimte	27.000	- 27.000	(0)
Overige vaste activa hoofdkantoor	2.700	geen verandering	2.700
Projecten in ontwikkeling	4.950	+ 15.000	19.950
Liquide middelen	<u>650</u>	zie vraag 8	<u>2.020</u>
	66.300		24.670
Credit			
Aandelenvermogen	5.500	geen verandering	5.500

Reserves	16.010	geen verandering	16.010
Voorzieningen	3.140	geen verandering	3.140
3% Obligatielening	34.780	- 25.000	9.780
Kort vreemd vermogen	8.630	- 8.630	(0)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-/- 1.760</u>	<u>-/- 8.000</u> (boekverlies)	<u>-/- 9.760</u>
	66.300		24.670

De juiste bedragen bij:

- kantoorruimte + winkelruimte + overige vaste activa hoofdkantoor 1
- projecten in ontwikkeling + liquide middelen + aandelenvermogen + reserves 1
- voorzieningen + 3% obligatielening + kort vreemd vermogen + resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening + balanstotaal 1

11 maximumscore 2

- $\frac{5.500 + 16.010 - 9.760}{3.140 + 9.780} = 0,91$ 1
- Ja, de solvabiliteit voldoet (0,91 > 0,5) 1

Toelichting

Indien een leerling bij de beantwoording van vraag 9 uitgegaan is van de verrekendatum 1 januari 2015, omdat in de voorafgaande vraag en in de daaropvolgende vragen sprake is van 1 januari 2015, geldt het oorspronkelijk gepubliceerde correctievoorschrift.

Indien een leerling uitgegaan is van de vermelde verrekendatum van 1 maart 2015, geldt de aanvulling op het correctievoorschrift zoals dat hierboven is geformuleerd.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren management & organisatie vwo.

Het College voor Toetsen en Examens,
Namens deze, de voorzitter,

drs. P.J.J. Hendrikse